

Øya. Den amerikanske general McArthur er kommet til Australia. Han er utnevnt til chef for det australske område, som også innebefatter Filippinene. Den britiske flåte og flyvåpenet har utført et overraskende angrep mot øya Hocos. Akaoforsvaret blev fullstendig overrumplet. Viktige mål blev hurtig ødelagt, og øya festning er betydelig svekket for en lang tid. Flyplasser, havnen og en motorartilleribasis i byen Hocos blev likeledes sterkt skadet. Under disse angrep har den britiske flåtestyrke sig og seilte rett bort til øya, for stilling og begynte et voldsomt bombardement. Flåteangrepet stod på i 15 minutter. 18 000 kilo bomber blev sluppet alt i alt over øya. Britiske fly angrep også Iraklion på Kreta, hvor en av de mange flyplasser som er bygget av tyskerne, blev utsatt for et kraftig bombardement. Syrakus på Sicilia og andre italienske mål er det også rettet angrep mot i det siste døgn. Det blir gjort omfattende forberedelser for å hindre tyskerne i å gjøre fremstøt gjennom Tyrkia. Det arbeides på en frontlinje som er henimot 2 000 km lang, fra Bakrat til Tcheran. Tusenvis av syriske, iranske og irakske arbeidere er optatt med å bygge veier, oppføre festninger og andre forsvarsanlegg. Bak det belestede område er det gode veier og store flyplasser.

Russland. Russene har landsatt store mengder fallskjermesoldater bak de tyske linjer på Smolenskfronten. Disse har gjort stor skade og har sprengt viktige militære anlegg i luften. Alle tyske forsøk på å drive dem tilbake har slått feil. Lenger vest har russerne erobret to landsbyer. Ved Staraja Russa har de tatt en av de viktigste tyske stillingene. Den lå på en dominerende holdning, og meningen var å holde den til smeltingen. 1500 tyskere omkom under russernes fremstøt her. I Donets-bekkenet har russernes aktivitet tiltatt. På Krim blev det utført et overraskende angrep mot en tyskkokkupert havn. Under en voldsom storm dukket en russisk flåtestyrke opp på havnen, og et stort antall russiske marineplaner blev landsatt.

Storbritannia har sendt 140 000 dollar til Russland for å hjelpe Russland.

Tirpitz. Det er kommet nye meldinger om angrepet på det tyske slagskip Tirpitz forrige mandag. Tross ugunstige værforhold blev det skygget av britiske spionfly til Narvik. Den engelske flåte var forberedt på to ting: enten at skipet skulde gå til angrep på en konvoi til Murmansk eller at det skulde på tukt i Atlanterhavet, men det blev forhindrede fra å sette sine planer ut i livet. Etter å være blitt angrepet av den engelske flåten, trakk Tirpitz sig tilbake, og det var umulig å få slagskipet til å ta kampen opp.

Amerika. En båt fra Uruguay er blitt senket av en av aksens ubåter, og regjeringen i Uruguay har beslaglagt en tysk båt som represalier. En japansk ubåt slanset en amerikansk dampbåt og opfordret mannskapet til å gå i båtene for torpederingen skulde finne sted. Kapteinen på dampbåten gav ordre til full fart foreover og rammet ubåten midtværs så den sank.

Norge. Dagene Npheten forteller at tyskerne har latt foreta en husundersøkelse i biskop Berggravs hjem. Hele det norske folk har sluttet opp om biskopene i deres kamp mot undertrykkene. Følgende kirkelige organisasjoner har nu gitt biskoppenes protest sin tilslutning: Det norsk-lut herske indremisjons-selskap, Det vestlandske indremisjonsforbund, Norsk søndagsskoleforbund, Norges kristelige ungdomsforbund, Norske kvinners misjonselskap, Den norske sjømannemisjon, Sanktelmisjonen, Frelsesarmeen, Kinamisjonen, Den indre sjømannemisjon. Den katolske biskop Mengers har uttalt at han helt ut slutter sig til de andre biskopper. Det samme gjør styret for Frikirken og forstanderen for Filadelfianemigheten i Oslo. Denne mektige opmarsj viser i hvor høi grad nasistenes overgrep mot den norske kirke og dens ledende menn har rystet det norske folk i dets innerste følelser. Den norske kirke har ved sin holdning gitt vår politiske kamp sin vågsel og gjort det klart for vårt folk, ja for hele verden, at i vår kamp mot nasistene gjelder det mer enn materielle interesser, det gjelder evige åndsverdier.

Det norske idrettsfolks holdning vinner sympati i Sverige. Idrottsbladet skriver: Det stolte, demokratiske norske idrettsfolk har i sin stumme kamp satt opp et lysende eksempel for alle undertrykte og krenkede, men allikevel håreiste folk.

Tyskernes bruk av tortur i de norske fengsler har vakt voldsom oppsikt. I alle fri land finner man uttrykk for den største harme og forakt for de tyske voldsmetoder. Mange aviser understreker den omstendighet at

tyskerne under angrepet på Norge sa at de kom som venner. Det store sveitsiske blad Baseler Nachrichten skildrer hvad bladet kaller det tyske volds-herredømme i Norge og det glødende hat nordmennene nærer overfor undertrykkerne. Norge er blitt det mest antityske av alle de okkuperte land. I Tyskland næret man forhåpninger som gikk i motsatt retning, men man misforstod det norske folks sjel. Tyskerne i Norge blir ikke sett på med annet enn hat og forakt. Nettop fordi det norske folk er et germansk folk fører det nu en kamp på liv og død mot Hitler.

I tilleggsprogrammet talte Arne Ordning om Frankrike:

Frankrikes kapitulasjon i juni 1940 var ikke bare en militær, men også en politisk seier for Hitler. Våpenstillstanden og regjeringsskiftet skyldes ikke bare tyske direktiver. Det var et resultat av propaganda og den femte kolonnenes arbeid. Tyskerne opnådde at Frankrike blev delt i to deler, territorielt og politisk. Men Petain sikret Frankrike den fordel at både den franske flåten og det franske kolonirike blev trukket ut av kampen. Ved overenskomsten i Montoir blev det økonomiske samarbeide mellom Tyskland og Frankrike konsolidert. Tyskerne er ikke helt fornøiet med Petain-regjeringen. Det kan hende at den snart må vike plassen for mere villige redskaper. Tilhengerne av Vichy i Frankrike vilde ikke sette pris på en overlegen alliert seier. De håper på at de krigførende makter vil utmatte hverandre gjensidig, og at det tilslutt blir sluttet en kompromissfred som vil gjøre Vichy til tungen på vektskålen. Vichyregjeringen har flere ganger måttet strekke sig ut over det som blev forlangt i våpenstillstandsbehandlingene. Det skjedde i Syria, og da den uten kamp overgav Indo-China til japanerne. Man har mistanke om at franske havner har vært brukt som ubåtbasar, men dette er ikke sikkert stadfestet. Madagaskar er nu på grunn av sin beliggenhet rykket sterkt i forgrunnen. En japansk delegasjon skal være kommet til øya, men dette er blitt energisk dementert. Det økonomiske samarbeide mellom Tyskland og Frankrike fungerer tilfredsstillende for tyskerne. De har like til det siste fått adskillige forsyninger via franske havner. Men det viktigste er at den franske tungindustri i det okkuperte og ikke okkuperte Frankrike arbeider for tyskerne. Det gjelder Schneider-Cruzo, Renault og Citroën. Den siste produserer lastebiler for tyskerne. De britiske flyangrep på Frankrike er prinsipielt ikke forskjellig fra de andre flyangrep som er rettet mot mål i de okkuperte land. Petainregjeringen protesterte mot dette angrep, men den protesterte ikke mot skytingen av gisler. Hele regimet lever på tysk nåde. Halvannen million franske krigsfanger arbeider for tyskerne. Bare et meget lite antall er blitt utlevert. Det har stadig vært på tale at Petain skulde flytte til Paris, men det er ikke blitt noe av. Alt i juli 1940 brøt Petainregjeringen den diplomatiske forbindelse med Storbritannia. Med USA oprettholdes forbindelsen. Statene har tenkt at de kunde utøve en viss innflytelse på denne måte. Amerika sendte forsyninger til Nord-Afrika og hadde tillit til Weygand. Statene har nu anerkjent det frie franske herredømme, mens forholdet til Vichy er blitt merkbart kjøligere.

Folkestemningen i Frankrike har vært en del forskjellig i det okkuperte og det ikke okkuperte område. I den okkuperte del er over 90 prosent av folket for de allierte og den gamle regjering. Det gjelder alle samfundsklasser, både de radikale arbeidere i omegnen av Paris og det katolske Bretagne. Det er her et forholdsvis lite tall av quislinger. Den mest kjente er Laval. En liten klikk av politikere oprettholder et nasistisk parti. Abets, Deat og Doriot er med her. I det uokkuperte Frankrike har stemningen vært delt. Det er her et tydelig sosialt skille. Man merker den åpenbare motsetning mellom høire og venstre. Petain har fått støtte av en stor del av industriens menn, kirken og offiserskorpset. Disse krefter arbeider dels etter nasistiske retningslinjer. Det er nu utarbeidet et lovforslag som berøver fagforeningene enhver bevegelsesfrihet. Det arbeides også med opprettelsen av en ny nasjonal legion av tidligere krigsdeltagere. Men folkets store masser er radikalt innstillet og fiendtlig innstilt mot alt som smaker av nasisme. Tyskernes økonomiske utplyndring av Frankrike skal ikke gjøre dem mere elsket. Man merker en stadig klarere antitysk holdning. Okkupasjonsarmeen koster Frankrike veldige summer, og rasjonene inneholder bare halvparten av de nødvendige kalorier. Hele det franske problem er nå trådt klart frem under prosessen i Riom, som jeg senere skal komme nærmere inn på.

Som nevnt i gårsdagens nummer kan LONDON-RADIO idag sende ut sitt 150de nummer siden starten, idet vi ga ut 90 nummer i forrige årgang. Samtidig er det et halvt år siden bladet tok til å komme ut som dagsavis. I den anledning gjengir vi her en ajourført og noe revidert oversikt i dagbokform over de viktigste begivenhetene siste halvår, som vi også bragte i nr. 2 dette år

O V E R S I K T
17/9-1941 - 17/3 1942

- 17 sept. De siste norske radioapparatene beslaglegges.
19 Det er interessant å se meldingene fra Russland denne dag på bakgrunn av meldingene idag. Om en finner fram et kort, vil en se at de tyske tropper har satt opp en fart som er betydelig minsket etter denne dato. Dengang hadde krigen i øst vært i ikke fullt 3 måneder (not nå innpå 9), og sto da allerede langt forbi Smolensk. En framskutt tysk avdeling hadde også vært helt framme ved Vjasma, hvorfra de dog snart ble jaget tilbake av marskalk Timosjenkos armeer. Det meldes 19 sept. at Moskva nå er langt bedre beskyttet takket være marskalk Timosjenkos dobbeltangrep mot Smolensk. Det raser kamper om Kiev og langs Injepr, og tyskerne skryter av at Leningrad er sterkt truet. Odessa holder ennå.
21 Tyskerne tar Kiev. Russerne 20 km. fram mot Smolensk.
29 Heidrich kommer til Tsjekkoslovakia, og masse mordene tar til. Fra Jugoslavia begynner meldingene å komme om de fri serbiske styrkers heltemotige kamp mot tyskerne. Trenaktkonferanse i Moskva.
1 okt. Militæravtale mellom Tsjekkoslovakia og Sovjet. En tsjekkoslovakisk arme skal opprettes i Russland.
2 En ny tysk storoffensiv tar til på østfronten.
3 Prov. anordn. idag: Uten hinder av mil. strl.s § 14 kan dødsstraff idømmes også etter krigens opphør.
5 Kampene ved Perekop på Krim-øidet. Dage og Osel holder.
10 Orel evakueres. Det kjempes ved Vjasma og Irjansk.
16 Vjasma er evakuert, og Moskva er truet.
17 Sovjetregjeringen evakuerer til Kujbyjev. General Tojo, alias "Barberkniven" danner ny regjering i Japan.
18 Slagene raser i en vid bue fra Rzev-Kalinin-Kaluga-Tula-Orel, jfr. stillingen idag! Odessas forsvarere forflyttes til Krim.
7 nov. Stalins store tale. Kampene om Moskva raser fremdeles.
14 Rus-iske motangrep. USA: Nøytralitetsloven revideres.
20 Den britiske offensiv i Libya tar til. Kertsjhalvøya evakueres.
24 Gambut i Libya er tatt. Kampene ved Sidi Rezegh. Atter heftige kamper ved Moskva. Tyskerne skal stå 50 km. fra byen. Danmark tilsluttes Antikominternpakten. Natt til idag gikk en liten britisk styrke i land i Normandie uten å lide noen tap.
30 Tyskerne har trukket seg ut av Rostov for å straffe sivilbefolkningen. Vellykte motangrep V for Moskva. Britiske mekaniserte styrker har nådd fram til Spartokta over Angila.
5 des. Krig mellom Storbritannia og Finland. Den slagne tyske arme på retrett fra Tegenrog til Mariopol. Opphold i kampene i Libya.
8 USA og Storbritannia i krig med Japan. Landsetningene tar til.
11 Tyskland og Italia i krig med USA. 8 latinamerikanske stater erklærer Japan krig. Jelets og Vishvin gjenerobres av russerne.
16 Klin gjenerobres.
17 Kalinin er gjenerobret.
18 Derna ble besatt av britiske tropper ikveld. Australiske og nederlandske styrker besetter den portugisiske del av øya Timor.
24 Kong Haakon taler: "Det er mitt ønske og min bønn at vi neste år kan feire julen sammen i et fritt Norge". Benghazi blir tatt idag, på kortere tid enn sist. Wavell brukte sist 57 dager.
25 Hongkong er falt.
27 Kaluga gjenerobres, likeså Alexin ved elva Oka. Strandhogget ved Vágszy og Kálsy. 120 tyskere ble drept, og 95 tatt til fange. De allierte tap høyst 23 mann, blant dem Martin Linge.
2 jan. Bardia ble tatt i morgen. Over 7000 tyske og italienske fanger telles opp. De nær 1000 britiske fanger ble tatt i Bardia.

- 2 jan. er falt. På 4 steder i Lofoten har allierte styrker gjort strandhogg. En av fiendens forsyningshavner ble benyttet til bunkring. Mellom 250 og 300 nordmenn blir ført over fra Lofoten til England. Staritsa gjenerobres. Hitler flyr til østfronten.
- 3 Malojaroslavets er gjenerobret. På Kertsj og i Feodosia er det landsatt større russiske styrker.
- 4 Wavell utnevnt til øverstkommanderende i det fjerne østen.
- 5 Kong Kristian truer med å abdisere hvis Scavenius og tyskerne insisterer på kravene om å innføre anti-tysklover i Danmark. Harde kamper i Mosjaiskområdet. I Libya gjør de allierte kraftige angrep mot aksedivisjonene i Halfaja. Kineserne har vunnet en stor seir ved Chancha i Honan. Britiske tropper trekker seg tilbake i Malaya.
- 7 En liten styrke av den britiske marine er gått inn i Hellefjorden (ved Florøy) mellom Bergen og Trondheim. Et middelstort skip og to trålere senkes og en hermetikfabrikk som eides av tyskerne skadet. Ved et angrep på Catelvetrano på Sicilia er 44 aksefly ødelagt.
- 8 Tyskerne i Libya trekker seg tilbake S for Agedabia.
- 9 Russerne gjenerobrer Mesjtjovsk SV for Kaluga.
- 11 Japanerne foretar nye landsteninger på Borneo og Celebes. Tarakan, med viktige oljefelter, er besatt. Oljeanleggene ødelagt.
- 12 Ljudinovo, ca. 7 mil rett nord for Brjansk, gjenerobres av russerne
- 13 Sollum erobres av britiske tropper. Britene står rett S for Agheila. Japanerne inntar Kuala Lumpur på Malay-halvøya. General Michailovitsj utnevnes til jugoslaviske forsvarsminister. Russerne har nå tilbakeerobret et område på 85000km², så stort som Østerrike.
- 15 Medyn, 60 km. SSV for Mosjaisk, gjenerobres.
- 16 Selisjarovo, 90 km. NV for Rzev, gjenerobres.
- 21 Stor russisk seir: Mosjaisk er gjenerobret, 32 dager etter at Hitler overtok ledelsen og avsatt Brauchitsch. Fladet vender seg i Libya. Japanerne står 120 km. fra Singapore.
- 24 Atter stor russisk seir: De russiske armeer har skutt en 100 km. bred og 150 km. dyp kile mellom de tyske armeer på Leningrad- og Moskvafronten, og tar Cholm og Toropets mellom Ilmensjøen og Smolensk. Hitler flytter sitt hovedkvarter fra Smolensk til Minsk. Slaget i Makassarstredet med enorme japanske tap.
- 29 Churchill får tillitvotum med 464 stemmer mot 1. Tyskerne tar Regina, 25 km. Ø for Benghazi. Konferansen i Rio avsluttes.
- 1 feb. "Statsakten" på Akershus blir møtt med erklæring fra Regjeringen. Singapore er avskåret fra fastlandet. Tyskerne tar Benghazi. Russerne står omlag 5 mil fra Dnjepropetrovsk.
- 4 Tyskerne tar Derna. Russerne tar Ghatsk mellom Mosjaisk og Vjasma.
- 13 Slaget i Kanalen. Prinz Eugen, Gneisenau og Scharnhorst blir skadet
- 15 Singapore er falt. Russerne er rykket inn i Hviterussland.
- 20 Japanerne landsetter styrker på Timor. Russerne tar Velitsj, 28 mil V for Mosjaisk, og 11 mil NV for Smolensk. Nye utnevnelser i den britiske regjering. Spesielt fester man oppmerksomheten ved utnevnelsen av Cripps og Oliver Lyttelton
- 23 Britiske tropper tar tilbake Msus, 18 mil SV for Mechili og 11 mil fra Benghazi. Den røde armes 24-årsdag.
- 25 Stor russisk seir ved Staraja Russa. Den 16de tyske arme omringet, og 12000 tyskere drept. Slaget fortsetter. Borogobush er erobret.
- 27 Biskop Berggrav blir "avsatt". Kirkens og lærernes aksjon.
- 1 mars Slaget om Java er begynt. Forut for landsætningen gikk et av historiens vådsomste og blodigste slag. 5 kryssere og 6 jagere tapt. Britiske fallskjermtropper har vært i aksjon i Frankrike rett N for L'Havre, der en tysk radiostasjon ble ødelagt.
- 5 Omringningslaget ved Staraja Russa fortsetter, og omringningslaget ved Orel tar til.
- 6 Russerne tar Juknov, 80 km. SØ for Vjasma.
- 9 Kraftige britiske flyangrep på Essen. Ransson evakueres.
- 10 Atter kraftige angrep på Ruhrdistriktet
- 12 Russerne bryter gjennom den tyske "Strausslinje" NV for Moskva.
- 13 Kiel angrepet. Kampene på Java og Sumatra fortsetter.
- 15 Over 77000 tyskere er drept på en måned.
- 17 LONDON-RADIO takker for utvist velvilje i det forløpne halvår.